

Strategisch meerjarenplan doelstelling 1

2018-2020 *Turkije*

Inhoud

• Inleiding	
• Contextanalyse	3
- Actuele situatie in Turkije	4
- Relatie Nederland en Turkije	4
- Invloed ontwikkelingen op culturele samenwerking tussen Nederland en Turkije	6
• De cultuursector in Turkije	7
- Cultureel erfgoed	7
- Podiumkunsten	7
- Literatuur	7
- Beeldcultuur	7
- Creatieve industrie	7
- Beeldende kunst	8
• Doelstelling 1	9
- Algemeen	9
- Podiumkunsten	11
- Film	12
- Literatuur	13
- Cultuureducatie- en participatie	14
- Beeldende Kunst	14

Inleiding

Met ingang van januari 2017 is er een nieuw beleidskader voor [internationaal cultuurbeleid 2017-2020](#). Turkije is één van de focuslanden. Turkije is het enige land dat prioriteit is voor zowel doelstelling 1 ("een sterke cultuursector die in kwaliteit groeit door internationale uitwisseling en duurzame samenwerking en die in het buitenland wordt gezien en gewaardeerd") als doelstelling 2 ("meer ruimte voor een bijdrage van cultuur aan een veilige, rechtvaardige en toekomstbestendige wereld"). Dit document richt zich primair op hoofddoelstelling 1.

Voor doelstelling 1 is er een strategisch meerjarenplan 2017-2020 opgesteld, waarin is beschreven op welke doelstellingen, doelgroepen en regio's we ons wilden gaan richten. Het plan voor 2017-2020 is medio 2016 opgesteld. Sindsdien is er veel gebeurd in Turkije. Het bleek noodzakelijk om het meerjarenplan te actualiseren.

Dit geactualiseerde strategisch meerjarenplan doelstelling 1 2018-2020 Turkije is tot stand gekomen in een samenwerking tussen DutchCulture, Dutch Performing Arts, het Nederlands Filmfonds, Eye filminstituut, het Nederlands Letterenfonds, het Fonds voor Cultuurparticipatie, het Mondriaan Fonds, het Ministerie van Buitenlandse Zaken (Eenheid Internationaal Cultuurbeleid), het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het postennet Turkije (ambassade in Ankara en Consulaat-Generaal in Istanbul). Penvoerder is de post in Turkije. Het doel van dit meerjarenplan 2018-2020 is om invulling te geven aan doelstelling 1 uit het beleidskader internationaal cultuurbeleid 2017-2020 in Turkije. De doelstellingen, doelgroepen en regio's waar we ons de komende drie jaar op willen richten, zijn in overleg met de betrokken organisaties vastgesteld. Het meerjarenplan Turkije correleert met het Meerjarig Interdepartementaal Beleidskader van de Nederlandse Ambassade in Ankara.

Om resultaten te formuleren hebben we onze doelstellingen zo specifiek en concreet mogelijk gemaakt, waar mogelijk ook kwantitatief. De komende drie jaar gaan we actief werken om deze doelstellingen te realiseren. Daarnaast zal de post in Turkije ook reactief activiteiten ondersteunen die niet vallen binnen onze prioriteitsgebieden. Dit houdt in dat wij openstaan voor suggesties, ideeën en projecten uit het veld.

Contextanalyse

Actuele situatie in Turkije

- **Onzekere politieke en economische toekomst**

Turkije is sterk in beweging. Niet alleen is de regio onrustig, ook in de binnenlandse politiek zijn er spanningen. De mislukte coup poging van 15 juli 2016 heeft in Turkije ingrijpende gevolgen gehad. De relatie met Europa staat onder druk.

De uitslag van het referendum op 16 april 2017 bracht nog eens aan het licht hoe politiek verdeeld de bevolking is in Turkije. Een hele krappe meerderheid stemde voor een presidentieel systeem en de andere helft tegen.

De Turkse economie behoort tot de top 20 grootste economieën van de wereld. Maar, ook economisch gezien verkeert Turkije in onzekerheid. De Turkse lira daalt, de inflatie gaat omhoog en de werkloosheid neemt toe.

- **Demografische kenmerken**

Turkije heeft ruim 80 miljoen inwoners. Turkije heeft een jonge bevolking. Een kwart van de bevolking is jonger dan 25 jaar. De bevolking is overwegend moslim, er is een kleine christelijke minderheid. Er zijn grote sociaaleconomische en culturele verschillen tussen de Marmara-regio (Istanbul en omgeving), de Mediterrane Kunst, de Zwarte Zee-regio en Zuidoost Anatolië.

- **Strategische ligging, grote aantallen vluchtelingen**

Turkije speelt met zijn strategische ligging in meerdere opzichten een centrale rol in de regio. Zo is Istanbul een belangrijke tussenstop voor reizen van en naar het Midden-Oosten. Sinds 2012 heeft Turkije te maken met een grote instroom van Syrische en, in mindere mate, Iraakse vluchtelingen. Op dit moment bevinden zich naar schatting drie miljoen vluchtelingen in Turkije, waarvan een deel hoopt naar Europa te kunnen doorreizen en een ander deel de toekomst wil afwachten in Turkije. Verwacht wordt dat het aantal vluchtelingen de komende jaren eerder toe- dan afneemt. Migratie blijft daarmee een belangrijke rol spelen in het debat over Turkije.

Bovengenoemde ontwikkelingen raken ook Nederland, omdat Turkije een cruciale partner is voor onder meer veiligheid, migratie, economie en Europese samenwerking.

- **Vrijheid van meningsuiting onder druk, publieke en private ruimte voor cultuur**

In Turkije staat persvrijheid onder druk. In de cultuursector is de invloed van de huidige politiek meer ambigu. Aan de ene kant wordt cultuur door de regering ondersteund en gezien als positieve factor ter bevordering van economie en toerisme. De focus van de overheid ligt daarbij op het nationale erfgoed, meer traditionele en klassieke uitingen van kunst en cultuur en musea. Actuele, hedendaagse kunsten en meer alternatieve uitingen zijn sterk afhankelijk van private sponsors. Culturele instellingen en kunstenaars zijn voorzichtiger geworden in hun programmering en datgene wat ze maken en tonen. Er is mede daardoor veel mogelijk op cultureel terrein: zo werd het werk van Ai Weiwei in het najaar van 2017 een half jaar lang getoond in het (private) Sabancı Museum. En sommige (deel)gemeenten, besteden een substantieel deel van hun begroting aan cultuur.

- **Culturele infrastructuur**

Diverse Turkse kunstenaars en makers zijn de afgelopen tijd naar het buitenland vertrokken, o.a. in Berlijn verzamelen zich veel Turkse kunstenaars. Een andere groep heeft er bewust voor gekozen om in Turkije te blijven. Deze kunstenaars en makers voelen zich, juist door de gebeurtenissen, gedreven om bij te dragen aan de culturele infrastructuur en cultuur te verspreiden onder diverse lagen van de Turkse bevolking en een verbinding te leggen met cultuur.

De politieke gebeurtenissen zorgen voor dynamiek in de Turkse culturele infrastructuur. Zo is het culturele centrum in Istanbul de afgelopen jaren deels verplaatst van Taksim naar Kadıköy. In Kadıköy zijn er vele particuliere initiatieven opgekomen, zoals de makersruimte Iskele 47. Ook zien we dat er steeds meer particuliere culturele initiatieven de samenwerking opzoeken met commerciële partijen. Zo werkt het culturele platform Bina in Kadıköy samen met Nike, wat hen de

(financiële) ruimte geeft om daarnaast andere culturele initiatieven te ontplooiën, bijvoorbeeld op het gebied van talentontwikkeling.

- **Verstedelijking**

Net als elders in de wereld is er een grote trek van het platteland naar de steden. Istanbul en andere steden zijn in de afgelopen decennia sterk gegroeid. Naast bekende steden als Ankara en Izmir, kent Turkije nog verschillende veel minder bekende miljoenensteden, zoals Adana, Bursa en Gaziantep. In het eerste decennium van de 21e eeuw zijn er enkele nieuwe centra van ontwikkeling ontstaan, de zogenoemde Anatolian Tigers. Provincies, met name Eskişehir en Kayseri, presteren boven het landelijk gemiddelde en dragen mede zorg voor de ontwikkeling van de Centraal-Anatolische regio.

Relatie Nederland en Turkije

- **Bilaterale betrekkingen**

De historische band tussen Nederland en Turkije gaat ruim vierhonderd jaar terug. Echter, de bilaterale betrekkingen tussen Nederland en Turkije staan op dit moment onder spanning. Sinds 11 maart 2017 zijn de bilaterale betrekkingen tussen Nederland en Turkije verslechterd. De Nederlandse ambassadeur is begin 2018 officieel teruggetrokken. De samenwerking met de Turkse landelijke overheid staat sindsdien op een lager pitje. Voor cultuur heeft de diplomatieke crisis in de praktijk beperkte consequenties gehad, omdat een groot deel van de samenwerking langs de lijnen van stichtingen, private partijen en individuele kunstenaars verloopt. Ook samenwerking met overheden is nog steeds mogelijk.

- **Herkomst Turkse Nederlanders**

Circa 400.000 Nederlanders hebben Turkije als land van herkomst. De eerste gastarbeiders kwamen uit meer ontwikkelde gebieden van Turkije, zoals de grote steden Istanbul, Izmir en Ankara. Enkele jaren later kwamen migratiestroomopgang vanuit minder ontwikkelde gebieden van Turkije. Veel van deze latere migranten waren al eerder binnen Turkije verhuisd naar een grotere stad op zoek naar werk. In Nederland zijn relatief veel Turkse migranten uit Centraal-Anatolië en de Turkse Zwarte Zeeregio aanwezig. Uit onderzoek van de SCP blijkt dat de meeste Turkse Nederlanders zich sterk verbonden voelen met Turkije. In combinatie met de groei van populistische partijen in Nederland, belemmert dit de integratie van Turkse Nederlanders en lopen de spanningen binnen deze gemeenschap, alsook tussen deze gemeenschap en andere delen van de Nederlandse samenleving, op. Anderzijds biedt deze verbondenheid met Turkije ook kansen voor het leggen van connecties. Dit geldt bijvoorbeeld voor Nederlandse studenten en scholieren met Turkse achtergrond, die regelmatig naar Turkije gaan voor vakantie, opleiding of stage en uiteraard ook voor de culturele uitwisseling.

Invloed ontwikkelingen op culturele samenwerking Nederland en Turkije

De uitdagingen waar Turkije voor staat, maken het een interessant land voor de Nederlandse cultuursector. Voor Nederlandse kunstenaars, designers en makers is het een verrijking om Turkije te bezoeken en er samenwerking aan te gaan. Turkije biedt Nederlandse kunstenaars, professionals en culturele instellingen inspiratie en reflectie. Daarnaast is het land Turkije dichtbij genoeg om uitwisseling makkelijk mogelijk te maken en biedt het land vele mogelijkheden om Nederlandse kunst en design te presenteren.

De gebeurtenissen in Turkije van de afgelopen periode, zoals hierboven beschreven, hebben invloed op de culturele samenwerking tussen Nederland en Turkije. We kunnen een aantal bewegingen onderscheiden:

- **Verschillen in animo**

Er zijn verschillen tussen groepen in Nederland voor wat betreft de animo om naar Turkije te komen:

- De huidige situatie in Turkije en tussen Turkije en Nederland heeft een negatief beeld gecreëerd van Turkije, wat een deel van de sector afschrikt om naar Turkije te komen. Het gaat dan veelal om mensen die weinig, of niet bekend zijn met Turkije. Het animo voor culturele uitwisseling in deze groep is laag.

- De tweede groep kent Turkije beter en/of laat zich niet afschrikken om naar Turkije te komen. Dit betreft vaak de meer ervaren mensen uit de cultuursector of mensen die meer internationale ervaring hebben. Voorbeelden zijn de Jussen broers, Karsu, Amsterdam Synfonietta en Kraak & Smaak. Het zijn vaak groepen die al jaren in Turkije komen of met de Turkse cultuursector samenwerken en die weten dat je, ondanks de ontwikkelingen van de afgelopen jaren, nog steeds terecht kan in Turkije. Deze groep ziet ook dat er in Turkije belangstelling is in kunst en cultuur onder het jonge publiek.
- De laatste groep betreft kunstenaars, designers en professionals uit de cultuursector die juist worden aangetrokken door de ontwikkelingen in Turkije. Hier spelen verschillende motieven. De verhalen liggen voor documentairemakers, fotografen, schrijvers en beeldend kunstenaars voor het oprapen en Turkije biedt een ander perspectief. Voor beeldende en andere kunstenaars kan bovendien meespelen dat Turkije een goedkope locatie is om te werken en exposeren.
- **Stabiele, dan wel toenemende vraag naar Nederlandse cultuur**
Het blijkt dat onder de Turkse partners met wie het Nederlandse postennetwerk in Turkije al langer samenwerkt, de vraag naar Nederlandse kunstenaars en professionals eerder toe - dan afneemt. Er is meer behoefte aan samenwerking met de Nederlandse cultuursector, financiële ondersteuning en het uitwisselen van kennis en expertise. Nederland is voor verschillende sectoren een toonaangevend land en een voorloper. Wel blijkt dat Turkse partners vaak niet goed op de hoogte zijn van de ondersteuningsmogelijkheden in Nederland, bij fondsen en instituten.

De cultuursector in Turkije

Turkije is een interessant land voor de Nederlandse cultuursector. Door de post worden de volgende kansen zijn gesignaleerd:

Cultureel erfgoed

Turkije heeft een rijke geschiedenis als land, dan wel in relatie tot Europa en Nederland. Er zijn vele Unesco werelderfgoederen te vinden. Het Turkse ministerie ziet cultureel erfgoed als een middel om toerisme te bevorderen, en daarmee de economie.

De historische band tussen Nederland en Turkije gaan ruim 400 jaar terug. Het Ottomaanse Rijk was het eerste land dat de Republiek der Verenigde Nederlanden internationaal erkende. Tijdens de Gouden Eeuw was het Ottomaanse rijk een belangrijke partner van de Nederlandse Republiek. Voor de recentere geschiedenis is natuurlijk van belang dat ruim 400.000 Nederlanders een Turkse afkomst hebben. In Nederland zijn relatief veel Turkse migranten uit Centraal-Anatolië en de Turkse Zwarte Zeeregio aanwezig.

We denken dat er kansen liggen rondom de gemeenschappelijke geschiedenis tussen Nederland en Turkije, bijvoorbeeld om de relaties tussen beiden te verbeteren, dan wel om met gedeelde verhalen nieuwe doelgroepen te bereiken. De komende periode wil de post deze kansen gaan verkennen.

Podiumkunsten

Het muzikale veld in Turkije is breed ontwikkeld, en de vraag vanuit Turkije en het aanbod vanuit Nederland is heel divers. Het aantal projectaanvragen bij de post binnen deze discipline is ook hoog. In tegenstelling tot muziek, komen er minder aanvragen binnen van andere disciplines die onder podiumkunsten vallen. Op het gebied van theater gebeurt er meer dan op het dansvlak, maar in vergelijking met het aantal muziekactiviteiten is dit gering.

Literatuur en poëzie

In Turkije is grote behoefte aan literatuur en poëzie, en het lezerspubliek is jong. Daarnaast heeft Turkije zelf noemenswaardige literaire werken en schrijvers. Er zijn ongeveer 280 Nederlandse boeken (fictie en non-fictie) in het Turks vertaald en dit aantal groeit gestaag. Er is in het bijzonder belangstelling voor kinder- en jeugdliteratuur. Nederland heeft op dit punt een goede naam. Turkije heeft daarnaast een sterke traditie op het gebied van poëzie.

Beeldcultuur

De Turkse bevolking heeft veel interesse in beeld. Televisie is tijdverdrijf nummer 1 en smartphones en smart billboards zijn dominant aanwezig in het straatbeeld. De Turkse filmsector is omvangrijk, nog steeds groeiende en ook belangrijk in economisch opzicht. Ondanks dat de Nederlandse filmsector kleiner is, is Nederland juist sterk in het maken van kinderfilms en documentaires. Kinderfilms kunnen thema's bespreekbaar maken. Turkije is bovendien is interessant land vol verhalen voor Nederlandse documentairemakers.

Creatieve industrie

De Turkse samenleving is sterk in ontwikkeling. De stad heeft zoals overal een grote aantrekkingskracht, er wordt al jaren flink gebouwd in Istanbul en daarbuiten en op verschillende plekken in het land gewerkt aan de uitbreiding van de infrastructuur (uitbreiding metronetwerk, infrastructuur voor fietsen en elektrische auto's). Er ontstaan steeds meer creatieve hubs in Turkije (momenteel ca. 40) die bovendien verbonden zijn aan internationale netwerken. Ook de gaming industrie is groeiende. Aangezien in Turkije de maakindustrie hoog van kwaliteit is en er goedkoop geproduceerd kan worden is samenwerking tussen designers en ambachtslieden een interessante invalshoek. In het najaar van 2018 is de IKS designbiënnale met als thema "a school of schools". Curator is de Vlaming Jan Boelen, die veel in Nederland actief is (design academy, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie).

Maatschappelijke opgaven op het gebied van verstedelijking, klimaat en water bieden kansen voor Nederlandse topsector creatieve industrie (architecten en designers). N.b. dit is onderdeel van doelstelling 2. Het Stimuleringsfonds Creatieve heeft voor Turkije een programma voor de periode 2018-2020.

Beeldende kunst

Alhoewel de sector in Turkije een lastige tijd doormaakt en te maken heeft gehad met sluitingen en censuur, blijven er kansen liggen, zeker doordat grote private partijen in beeldende kunst blijven investeren. In het najaar van 2017 zijn de krachten gebundeld met het samenvallen van Istanbul beeldende kunst biënnale, Istanbul Art Week en Istanbul Contemporary. De komende jaren wordt een aantal musea voor beeldende kunst ge- of verbouwd, en in 2019 vindt de volgende beeldende kunstbiënnale plaats. Daarnaast is er in Turkije veel aandacht voor fotografie. De afgelopen jaren zijn er meerdere fotografiefestivals en –activiteiten georganiseerd. Turkije kan daarom interessant zijn voor Nederlandse beeldend kunstenaars en fotografen. Verhalen en inspiratie liggen er voor het oprapen en de verblijf- en productiekosten zijn laag.

Doelstelling 1

Algemeen

De hoofddoelstelling is:

“Het bijdragen aan culturele promotie van Nederlandse cultuur en uitwisseling en duurzame samenwerking tussen Nederland en Turkije, met het oog op het versterken van de Nederlandse cultuursector.”

Nederlandse kunstenaars, schrijvers, documentairemakers, ontwerpers, makers en experts die naar Turkije afreizen doen daar internationale ervaring op, verbreden hun visie en verruimen hun artistieke kwaliteiten. Daarnaast verbreden culturele organisatie en bedrijven met optredens, tentoonstellingen en opdrachten in het buitenland hun afzetgebied, wat mogelijkheden biedt om hun inkomsten te vergroten.

Om de hoofddoelstelling te bewerkstelligen, is het van belang om:

- Verbindingen te leggen tussen Nederland en Turkije op diverse niveaus, zoals instellingen, overheden, fondsen en kunstenaars en musici. Hiermee beogen we niet alleen de bekende doelgroepen te bereiken, maar ook mensen die nog niet met Nederlandse cultuur in aanraking zijn gekomen (hier ligt een relatie met doelstelling 2).
- Bij te dragen aan een breed, divers en onafhankelijk cultuuraanbod in Turkije. De onafhankelijkheid van kunst staat in Turkije onder druk door verschillende factoren. Door festivals en kunstenaars financieel te ondersteunen, kunnen we er voor zorgen dat ze onafhankelijke kunst kunnen programmeren en een interessante samenwerkingspartner blijven voor de Nederlandse cultuursector (hier ligt een relatie met doelstelling 2)
- In te zetten op duurzame relaties met partijen die de komende tijd in Turkije actief zijn en blijven. Het vraagt om stevige en professionele culturele partners van Turkse zijde. Naast de reeds bestaande partnerschappen, is het van belang om relaties op te bouwen of te versterken met nieuwe partners die ofwel op andere plekken actief zijn dan wel over andere netwerken beschikken.
- Actief te communiceren over de mogelijkheden voor Nederlandse cultuur in Turkije en over de ondersteuningsmogelijkheden in Nederland. Cultuur is een belangrijk onderdeel van de publieksdiplomatie-strategie van het postennetwerk in Turkije.

Focusdisciplines en resultaten en sectorkeuze

Met doelstelling 1 richten we ons primair op de volgende disciplines:

- Podiumkunsten
- Letteren
- Film

Doelgroepen

Met doelstelling 1 willen we primair de volgende doelgroepen bereiken:

- Kinderen en jongeren
- Studenten
- Nieuwe doelgroepen, zoals de sociaal-conservatieve groepen
- Jong talent
- Cultuurliefhebbers

Locaties

De locaties waar we ons op willen richten, zijn:

- Steden waar de belangrijkste culturele podia en festivals zijn; zoals Ankara, Istanbul, Izmir en Antalya.
- Podia en festivals, zowel publiek als privaat gefinancierd, met een sterke (inter)nationale reputatie, die als doel hebben om internationale uitwisseling te bevorderen en kunst en cultuur uit het buitenland in Turkije te laten zien. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een overzicht van terugkerende culturele evenementen in Turkije (culturele agenda).

Daarnaast hebben we de ambitie om dezelfde voorstelling, film, tentoonstelling of activiteit waar mogelijk op verschillende plekken te laten zien, te laten reizen, om zo de uitstraling te vergroten.

Met ons beleid richten we niet alleen op de bovengenoemde steden en podia en festivals en focusdisciplines. We willen onze blik ook openhouden voor grootschalige evenementen en activiteiten in andere disciplines en locaties.

Voorbeelden zijn:

- De design biënnale in 2018
In 2018 vindt de design biënnale plaats in Istanbul. Dit is een goede kans om de Nederlandse designsector te vertegenwoordigen in Turkije, en de culturele uitwisseling op dit gebied te bevorderen
- De beeldende kunst biënnale in 2019
De Istanbul Biënnale is een toonaangevende beeldende kunstbiënnale. Dit is een kans om Nederlandse beeldende kunst in Turkije op de kaart te zetten.
- Het kinderprogramma
Van 23 april tot en met 15 december organiseren we het Kinderprogramma. DutchCulture heeft hier een leidende rol in, maar het wordt uitgevoerd in samenwerking met de post en diverse cultuurfondsen. Er worden activiteiten georganiseerd en ondersteund waarbij de interactie van Turkse kinderen met kunst en cultuur centraal staat.

Resultaten

We beogen om de volgende resultaten te behalen:

- Het op peil houden van de culturele samenwerking tussen Nederland en Turkije
- In heel Turkije is de Nederlandse cultuur(sector) zichtbaar aanwezig;
- Nederlandse kunstenaars, schrijvers en filmmakers presenteren zich op internationale podia en festivals met een goede reputatie.
- De Nederlandse cultuursector, en daarmee Nederland in zijn geheel, wordt door verschillende culturele organisaties gezien en gewaardeerd om zijn kwaliteit en vernieuwing.
- Er komen meerjarige samenwerkingsvormen tot stand tussen Nederlandse en Turkse instellingen, die leiden tot samenwerkingsprojecten.
- De cultuursector in Nederland is op de hoogte van de mogelijkheden voor samenwerking in Turkije (en de drempels);
- De cultuursector in Turkije weet de weg naar de Nederlandse fondsen en instellingen te vinden.

Monitoring en evaluatie

De medio 2016 in het meerjarenplan 2017-2020 geformuleerde groeiambities zijn niet realistisch gebleken, gegeven de huidige context in Turkije. We beogen om de culturele samenwerking de komende jaren ten minste op peil te houden. Afhankelijk van hoe de situatie in Turkije zich de komende tijd ontwikkelt, kunnen we deze ambities bijstellen.

De doelen in het meerjarenplan 2017-2020 waren sterk op input gericht (zoveel voorstellingen, zoveel filmvertoning etc.). Voor de komende jaren willen we ons meer richten op de output en outcome (resultaten) in plaats van op de inputindicatoren.

De post in Turkije heeft in 2017 meer aandacht besteed dan daarvoor aan de monitoring en evaluatie van de uitkomsten van ons beleid. We gaan in 2018 e.v. door met de volgende activiteiten:

- Gedetailleerd overzicht projecten
We houden een overzicht bij met belangrijke informatie over de projecten die we ondersteunen, zoals de locatie, de doelgroep en het aantal en soort activiteiten. Daarnaast maken we zelf een korte kwalitatieve evaluatie per project.
- Terugblik van de Nederlandse betrokkenen
Na afloop van ieder project nemen we contact op met de betrokken Nederlandse partijen. We vragen hen om in te gaan op:

- hoe ze hun deelname over het algemeen ervaren hebben;
- wat de deelname hen heeft opgeleverd op artistiek vlak;
- wat de deelname hen heeft opgeleverd op zakelijk vlak.

Dit soort informatie geeft ons veel inzicht in de projecten die we ondersteunen; wat werkt en wat werkt minder goed. Dit dient vervolgens als input bij het maken van keuzes over te ondersteunen projecten.

- **Jaarlijkse terugblik**
Op basis van het gedetailleerde overzicht en de informatie van de betrokkenen bij de ondersteunde projecten, is er een terugblik gemaakt over de projecten die we in 2017 ondersteund hebben. Dit zullen we komende jaren herhalen. In deze terugblik wordt onder meer ingegaan op de verdeling van de ondersteunde projecten naar sectoren en locatie, de doelgroepen en de opbrengsten. Het geeft een algemeen inzicht in de projecten die we afgelopen jaar ondersteund hebben, en kan helpen om de koers voor komende periode te bepalen.

Daarnaast gaan we in de dienstverleningsovereenkomst aan uitvoerders vragen om een korte evaluatie te maken van het project. Dit hebben we afgelopen jaar al een aantal keren achteraf gedaan. Dit levert relevante informatie op en wordt door de uitvoerders ook niet als een last ervaren. Integendeel, ze vinden het over het algemeen prettig om na afloop van het project nog contact met ons te hebben en ons te kunnen informeren over hun ervaringen.

Uitwerking per sector

Podiumkunsten

Het afgelopen jaar bleek dat de interesse vanuit Turkije voor allerlei soorten producties en muziek uit Europa aanhoudt. Zo hebben er veel activiteiten op het gebied van muziek plaatsgevonden, waar Nederlandse betrokkenheid bij was. Ondanks dat er geen verhoging heeft plaatsgevonden, is de kerngroep tevreden met de resultaten van het afgelopen jaar. De samenwerking is op peil gebleven, wat gezien de gebeurtenissen een goed resultaat is.

De komende periode richten we ons op alle facetten van de podiumkunsten, alle muziekstijlen, theater, kindertheater etc. Vooral bij muziek denken we dat het een belangrijke rol kan spelen bij het bereiken van onze doelgroepen. Dit omdat bij muziek taal geen barrière hoeft te zijn. Het muzikale veld in Turkije is breed ontwikkeld en daarom hebben we uitdrukkelijk gekozen om actief te blijven in alle genres. Daarbij speelt nog mee dat de vraag vanuit Turkije en het aanbod vanuit Nederland heel divers is; het zou een gemiste kans zijn op ons te beperken tot één genre. Bovendien is de scheiding tussen de genres in de hedendaagse podiumkunsten vaak lastig aan te geven.

Om te zorgen dat het diverse Nederlandse aanbod ook terecht komt bij de voorgestelde Turkse doelgroepen denken wij dat het belangrijk is om onafhankelijke Turkse festivals en platforms te ondersteunen. Alleen op deze manier kunnen wij een zekere diversiteit in het cultuuraanbod realiseren.

Turkije heeft voor Dutch Performing Arts geen prioriteit, maar zij ondersteunen het postennet bij haar doelstellingen, bijvoorbeeld met bezoekersprogramma's. Daarnaast blijven de subsidieregelingen van Fonds Podiumkunsten toegankelijk voor Turkse podia en festivals die Nederlandse makers willen uitnodigen.

Doelstelling en beoogd resultaat

Voor 2018-2020 stellen we ons ten doel om:

- De samenwerking tussen Turkse en Nederlandse partners op peil te houden (t.o.v. 2017).
- Nederlandse kunstenaars, muzikanten en makers ervaring op te laten doen in Turkije
- Nederlandse kunstenaars, muzikanten en makers te laten optreden in Turkije, en hiermee het Nederlandse culturele veld versterken.
- De samenwerking met diverse festivals in Turkije voort te zetten, en deze te ontwikkelen tot langdurige samenwerkingsverbanden.

Instrumenten (activiteiten)

Om de bovengenoemde beoogde resultaten te behalen, worden de volgende instrumenten ingezet:

- Financieel ondersteunen van Nederlandse kunstenaars en makers die in Turkije willen optreden, zowel op basis van vraag en aanbod.
Actie: postennetwerk, Dutch Performing Arts (via snelloket en internationalisering)
- Financieel ondersteunen van Turkse podia, festivals en andere culturele instellingen die Nederlandse artiesten willen programmeren.
Actie: postennetwerk, Fonds Podiumkunsten(via snelloket en internationalisering)
- Adviseren van het Turkse veld met behulp Dutch Performing Arts
Actie: postennetwerk i.s.m. Dutch Performing Arts
- Social media, bestaande persrelaties en andere externe communicatiemiddelen actief inzetten om Nederlandse artiesten te promoten in Turkije.
Actie: postennetwerk
- Bezoekersprogramma inzetten om Turkse programmeurs naar Nederland te brengen.
Actie: Dutch Performing Arts

De instrumenten worden ingezet vanuit de afdeling Pers en Culturele Zaken in Ankara en Istanbul met behulp van de financiële middelen verkregen van Ministerie van Buitenlandse (Eenheid Internationaal Cultuurbeleid). Daarnaast zal de post een bemiddelende rol spelen tussen festivals en fondsen. Daarnaast kan Dutch Performing Arts financiële middelen inzetten ter ondersteuning van Nederlandse artiesten in Turkije. Dit is echter zeer incidenteel, omdat Turkije geen focus is voor Dutch Performing Arts. Daarbij kunnen Turkse festivals en podia ondersteuning aanvragen bij het Fonds Podiumkunsten.

Film

De Turkse filmsector is omvangrijk, groeiende en belangrijk voor Turkije. Terwijl de Nederlandse filmsector bescheidener in omvang is, zijn wij juist bijzonder goed in het maken van goede kinderfilms en documentaires en ligt het voor doelstelling 1 voor de hand dat we in eerste instantie onze focus richten op deze twee genres. Deze keuze wordt ook ondersteund door onze institutionele partners.

Kinder- en jeugdfilms kunnen moeilijke, maatschappelijk waardevolle thema's bespreekbaar maken, soms zelfs makkelijker dan films voor volwassenen. Voor documentaire realiseren wij ons dat Turkije vol zit met verhalen die interessant kunnen zijn voor Nederlandse documentairemakers (en publiek).

Het Filmfonds zou graag meer coproducties met Turkije willen zien, maar volgt hierin uitdrukkelijk de producenten en makers. Daarnaast is er helaas nog geen sprake van wederkerigheid en vandaar dat Turkije nog geen prioriteit heeft voor het Filmfonds. Niettemin zullen zowel EYE International als het Filmfonds hun bestaande relaties in de Turkse filmindustrie consolideren, voortzetten en daar waar noodzakelijk of gewenst uitbreiden.

De post zal in samenwerking met Filmfonds, EYE international, IDFA, Cinekid en eventuele andere organisaties op het gebied van film kijken naar de mogelijkheden voor een verdere verduurzaming en uitbreiding van de Nederlandse-Turkse samenwerking op het gebied van film. Hierbij wordt er ook goed gekeken hoe de doelstellingen van de verschillende organisaties elkaar kunnen versterken. Daarnaast staat de post ook open voor suggesties, ideeën en projecten uit het Nederlandse en Turkse cinema industrie. Met behulp van internationale bezoekersprogramma's kunnen Turkse filmprofessionals het IDFA en Cinekid bezoeken en kan kennisuitwisseling tussen de Turkse en Nederlandse filmmakers worden bewerkstelligd. Dit is een eerste stap in het realiseren van meer samenwerking.

Daarnaast wil de kerngroep bijdragen aan het uitbreiden van distributie van documentaires en kinder/jeugdfilms. Hierbij zal er gebruik worden gemaakt Nederlandse know-how en creativiteit bij het opzetten van bijvoorbeeld een (tijdelijk) platform.

Doelstelling en beoogd resultaat

Kwantitatief

- In elk geval op peil houden en mogelijke uitbreiding van het aantal vertoningen Nederlandse kinderfilms en documentaires op Turkse festivals. Per jaar wordt er gekeken wat een realistisch resultaat is.

Actie: postennetwerk, EYE International, Cinekid

Kwalitatief

- Nederlandse films,, makers, producenten en expertise zijn bekend bij Turkse partners.

Actie: postennetwerk, Eye Internationaal, Nederlands Filmfonds.

- Indien de bilaterale relatie dit toelaat, wordt een dialoog met het Turkse Ministerie van Cultuur met betrekking tot samenwerking op het gebied van coproducties weer opgestart

Actie: postennetwerk, Nederlands Filmfonds

Instrumenten (activiteiten)

- Binnen het bezoekersprogramma worden Turkse producenten en programmeurs naar Nederland gehaald. Dit wordt gedaan in overleg met IDFA, Cinekid, Filmfonds en EYE International. Daarbij wordt bij iedere aanvraag bekeken hoe de kosten kunnen worden gedekt.

Actie: postennetwerk en bovengenoemde instellingen.

- Het postennetwerk stelt financiële middelen beschikbaar voor het geven van workshops aan Turkse filmprofessionals. Hierbij wordt deze afgestemd naar lokale vraag en de wens en interesse uit Nederland. Indien de financiële middelen uit het postennetwerk niet voldoende zijn, wordt bekeken of er in Nederland fondsen beschikbaar kunnen worden gesteld.

Actie: postennetwerk, Nederlands Filmfonds, Cinekid, EYE Education, DPN (Documentaire Producenten Nederland).

- Kijken naar de mogelijkheden voor het duurzaam opzetten van een partnerschap tussen een Nederlandse en Turkse onderwijsinstellingen. Hierbij wordt gekeken naar mogelijkheden om samen met werken met Nuffic.

Actie: postennetwerk en Nuffic, EYE Education, mogelijk ook de Nederlandse filmacademie

- Het postennetwerk ondersteunt financieel filmfestivals in Turkije, voor het programmeren van Nederlandse films en uitnodigen van Nederlandse regisseurs/cameramensen/scenarioschrijvers. Indien de financiële middelen uit het postennetwerk niet voldoende zijn dan zal het postennetwerk een schakel vormen tussen EYE International en het Filmfonds en de aanvragers.

Actie: postennetwerk, EYE International en Nederlands Filmfonds

- Toegenomen bekendheid van de Nederlandse cinema en filmindustrie in Turkije, door middel van de inzet van de (social) media.

Actie: postennetwerk

Monitoring en evaluatie

Indicatoren:

- aantal co-producties en samenwerkingsverbanden tussen Nederland en Turkije.

Info via postennetwerk – Nederlands Filmfonds, Eye Internationaal

- aantal vertoningen op Turkse filmfestivals.

Info via postennetwerk ism EYE International en Buitengaats

- aantal pers en media berichten over Nederlandse films.

Info via postennetwerk / Turkse partners

Letteren

Het aantal boeken van Nederlandse auteurs in Turkse vertaling groeit gestaag. Het Nederlands Letterenfonds bespreekt meerdere keren per jaar een aantal nieuwe Nederlandse publicaties met Turkse uitgevers op internationale beurzen. Het fonds wil zijn netwerk in Turkije graag uitbreiden om zo de positie van de Nederlandse vertaalde literatuur te verstevigen. Daarnaast wil het fonds graag actief zijn in de promotie van de vertaalde titels, in het zichtbaar maken van Nederlandse literatuur bijvoorbeeld op literaire festivals, ook in steden buiten Istanbul.

In Turkije is belangstelling voor alle literaire genres. Vanwege het grote aantal kinderen en jongeren worden er ook veel Nederlandse kinder- en jeugdboeken naar het Turks vertaald. Daarnaast heeft Turkije een indrukwekkende eigen literaire traditie, met geweldige schrijvers. Het Nederlands Letterenfonds vindt het belangrijk de dialoog aan te gaan, niet alleen te zenden maar ook uit te wisselen en elkaar te inspireren.

Het Nederlands Letterenfonds heeft in Nederland twee schrijversresidentie, die ook beschikbaar zijn voor Turkse auteurs. Daarnaast wordt er jaarlijks een Turkse uitgever naar Amsterdam uitgenodigd in het kader van het Buitenlandse Bezoekersprogramma, en is er goed contact met de Kalem Agency, die het internationale ITEF-festival organiseert, waar stevast ook Nederlandse auteurs optreden.

Doelstelling en beoogd resultaat

- Behoud en uitbreiding van het goede professionele netwerk in Turkije, met name op het gebied van kinderboeken;
Actie: postennetwerk en Letterenfonds
- Nederlandse literatuur zichtbaar blijven maken op festivals en beurzen buiten Istanbul
Actie: postennetwerk en Letterenfonds
- Toename aantal vertalingen van Nederlandse literatuur in het Turks.
Actie: Turkse uitgevers
- Promotie van met name Nederlandse jeugdliteratuur in Turkije.
Actie: Turkse festivals, uitgevers en boekhandels

Het Nederlands Letterenfonds is voor het behalen van de resultaten ten dele afhankelijk van Turkse partners. Via de vertalingendatabase van het Nederlands Letterenfonds is precies na te gaan hoeveel Nederlandse titels er in Turkse vertaling verschijnen. Omdat de marktwerking en de uitgeefbeslissing van onze Turkse partners een doorslaggevende factor zijn in het al dan niet publiceren van vertaalde literatuur, is het lastig om doelstellingen kwantitatief vast te leggen.

Instrumenten (activiteiten)

- Vertalersworkshop voor Turks - Nederlandse vertalers (minimaal 1 keer per jaar, minimaal 8 vertalers voor beleidsperiode).
Actie: postennetwerk en Letterenfonds
- Het postennetwerk geeft financiële ondersteuning aan literatuurfestivals, of indien de middelen hiervoor tekort schieten, bemiddelt het postennetwerk tussen het Letterenfonds en de literatuurfestivals.
Actie: postennetwerk en Letterenfonds
- Het postennetwerk vervult een schakelfunctie tussen Turkse uitgevers en Nederlandse uitgevers & Letterenfondsmedewerkers
Actie: postennetwerk
- Het postennetwerk benadert pers en media, minimaal 5 per jaar.
Actie: postennetwerk
- Het postennetwerk initieert een ontmoeting tussen Turkse uitgevers en Nederland Letterenfonds; 1 per jaar.
Actie: postennetwerk.

Cultuureducatie en -participatie

Kinderen en jongeren zijn een belangrijke doelgroep voor de komende periode. Vanwege deze link is het Fonds voor Cultuurparticipatie een relevante partij. Normaal gesproken richt de internationale regeling van het Fonds zich met name op buurlanden, maar Fonds heeft aangegeven ook bij te willen dragen internationale samenwerking en kennisuitwisseling met andere landen, waaronder Turkije. Dit biedt kansen om meer activiteiten uit te voeren ter bevordering van de cultuureducatie en -participatie in Turkije.

Beeldende Kunst

Voor wat betreft beeldende kunst bekijkt de post met het Mondriaan Fonds welke kansen de Beeldende Kunstbiënnale 2019 biedt voor Nederland. Als dit interessant blijkt, kan het Mondriaan Fonds een bezoekersprogramma aanbieden voor de curator.